

det var hans Onske, eller som Laan, hvis det maatte være hans Onske. Da det ikke er sket, er det, uden Hensyn til Realiteten, rigtigt, at Spørgsmaalet kommer til at foreligge her til Afstemning saaledes, som det er Tilfældet i Forslaget under Nr. 59, og navnlig under Litra c, for at Spørgsmaalet kan finde sin Afgjørelse i Dørensstemmelse med Loven. Naar nu det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) siger, at alle Begne var den Betragtning oppe, at Tilskudet skulde betyde Gave, saa siger jeg, at det er ikke muligt, at disse Ord „eller Laan“ ikke betyde Andet end en Madding, man satte paa Krogen for derved mulig at lokke nogle Medlemmer, som ellers ikke vilde have stemt for Loven, til at stemme for den. Loven maa naturlig forstaaes saaledes, at det i sin Tid kan ønskes af Nogle, at det skal være Tilskud, af Andre, at det skal være Laan, men at man ikke kan i og for sig have, at Loven fastsætter, enten at det ubetinget skal betragtes som Tilskud, eller at det ubetinget skal betragtes som Laan. Ligeoverfor det Spørgsmaals Afgjørelse staar man efter Lovens Text aldeles frit ved Finantsloven for 1875—76. Derom er det usornødent at disputere; nu er det berettiget at træffe Afgjørelse efter det Skøn, man nu har. Med Hensyn til den Betragtning, som blev fremsat af det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), og hvori han har fundet Tilslutning saavel hos den foregaaende som hos den nuværende Minister — hvilket jeg meget gjerne under ham — at det var en meget let Maade at faae og holde et Theater paa, naar man ved Andres Tilskud kunde faae det opført og af sit eget modtage Forrentning og Afdrag af ikke alene den gamle, men ogsaa den nye Skjal, vil jeg sige, at man derved glemmer, at man i de 5 Aar, der ere hengaaede siden den Tid, da der var stærk Stemning for at abandonnere det gamle Theater og lade det gaa over i Entreprise, har i aarlige Tilskud paa 50,000 Rd. bevilget 250,000 Rd. til Theatret. Havde man altsaa den Gang her i Thinget fulgt det Tal, som vilde have, at Theatret skulde gaa over i privat Entreprise uden Tilskud fra Staten — under Form af en Forøring til et Selskab eller Sligt — da havde Staten paa Sorø Akademis Begne sparet 250,000 Rd. Denne Betragtning er det, man lægger tilside, naar man siger, at man har faaet det nye Theater for godt Kjøb. Dette indvirker iøvrigt ikke paa Forstaaelsen af Loven, der, saaledes som Enhver — ogsaa den Kjøbenhavnske Kommunalbestyrelse og enhver Privat, der har givet sit Bidrag — maa kunne læse og forstaa, tydelig udtaler, at hvorvidt Spørgsmaalet ved Finantsloven for 1875—76 vil blive afgjort til den ene eller anden Side, hvorvidt til den Tid Beløbet vil blive betragtet som Tilskud eller som Laan, er Noget, der vil afhænge af, hvilke Anskuelser der

til den Tid ere de stærkeste, og det kan ikke bestrides, at det er lige louligt, lige trofast imod de givne Løfter, enten man træffer Afgjørelsen til den ene eller den anden Side. Enhver Betragtning, som vil vindicere for sig Rigtigheden af den Opfattelse, at Spørgsmaalet kan afgjøres blot til den ene eller blot til den anden Side, er ikke korrekt; dette være sagt imod Udtalelsen, der gaa i ensidig Retning, hvad enten de nu gaa til den ene eller den anden Side. Naar man imod Flertallets Forslag om at give Tilskudet af Statskassen har indvendt, at det vilde have volbet Holberg en stor Glæde, hvis han kunde bidrage til det nuværende Nationaltheater, skal jeg ikke sige noget imod den Betragtning, men er der virkelig en særegen Glæde ved at bidrage offentligt til Theatret, hvorfor maa saa ikke Staten i Almindelighed have den Glæde ligesaa vel som Holberg. Jeg tror, at det er en meget ridderlig Maade, hvorpaa Sorø Akademis Midler anvendes, naar man kun undtager den Odselhed, der foregaar ved Skolen, med mindre da ridderlig Anvendelse er det Samme som øjfel Anvendelse; thi saa indrømmer jeg, at den Anvendelse, der finder Sted nede ved Sorø, er meget ridderlig. Naar Ordet „ridderlig“ tages i edel Betydning, tror jeg, at den øvrige Anvendelse af Akademiets Midler er langt mere ridderlig end den, der finder Sted med Hensyn til Eleverne i Sorø, saa sandt som øjfel Anvendelse ikke er ridderlig Anvendelse. Man har ønsket — og det er atter en anden Sag — at Theatret ikke blev belejret med en Udgift af henimod 40,000 Kroner i Renter og Afdrag. Det forstaaer jeg særdeles godt, men jeg fastholder, hvad Flertallet har udtalt, at selv om man, efter at have paalagt Theatret denne Udgift, nødes til paa Grund deraf at forhøje sit Tilskud, saalange man overhovedet vil have Theatret, saa er dette ikke blot regnskabsrigtigere, men ogsaa fra Bevilingsmyndighedens Side langt mere korrekt end forud at estergive denne Udgift; thi det vilde være en Gang for alle at give en Slags Normalbudget, en Slags Bevilling prænumerando paa 40,000 Kr. aarligt, og vi pleie dog ikke at ønske saaledes at binde os. Derfor vil jeg under alle Omstændigheder, da dette Spørgsmaal kommer først under Afstemning, foreslaa, at man indsætter samtlige fire Poster under Nr. 59 og derefter Forslaget under Nr. 58. Skulde det da staa uklart enten for Medlemmer af Udvalget eller for Medlemmer af Thinget eller skulde det maafte under Debatten ikke blive oplyst fra Ministerens Side saa fylldigt, som man kunde ønske det, hvorvidt man derved kommer til et Budget for Theatret, som Thinget vil anse det forsvarligt at byde Ministeren, saa vil man selv efter det ovennævnte Votum kunne tage Spørgsmaalet om Tilskuddets Størrelse paany under Overveielse, saafremt det Vedtagne skulde trænge til en Rettelse. I den Anledning skal jeg navnlig bemærke, at man har i Flertallets